

V Bruseli 22. februára 2021
(OR. en)

6364/21

CONSOM 43	ENER 48
COMPET 116	DIGIT 26
MI 99	RELEX 129
TRANS 90	COMER 19
CLIMA 39	CHINE 4
ENV 89	DATAPROTECT 41
ENT 30	EDUC 57
JUSTCIV 31	EF 62

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 5947/21

Predmet: Závery Rady o novom programe pre spotrebiteľov

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o novom programe pre spotrebiteľov, ktoré Rada schválila na zasadnutí 22. februára 2021.

Závery Rady o novom programe pre spotrebiteľov

PRIPOMÍNAJÚC pevný legislatívny rámec EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktorý sa už takmer päťdesiat rokov neustále vyvíja a výrazne prispieva k integrácii jednotného trhu;

PRIPOMÍNAJÚC uznesenie Rady prijaté 11. októbra 2012¹ v reakcii na predchádzajúce oznámenie „Európsky program pre spotrebiteľov – Podpora dôvery a rastu“²;

PRIPOMÍNAJÚC oznámenia Komisie na tieto témy:

- „Európska zelená dohoda“³;
- „Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“⁴;
- „Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu“⁵;
- „Identifikácia a riešenie prekážok na jednotnom trhu“⁶;
- „Dlhodobý akčný plán, ako zlepšiť vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu“⁷;
- „Ďalšie opatrenia v reakcii na COVID-19“⁸;

1 14464/12.
2 10420/12 REV 1 (sk) + ADD 1.
3 15051/19 + ADD 1.
4 6237/20.
5 6766/20 + ADD 1.
6 6779/20.
7 6778/2020.
8 12636/20.

PRIPOMÍNAJÚC závery Rady o zabezpečení obehovosti a ekologickosti obnovy⁹ prijaté 17. decembra 2020;

PRIPOMÍNAJÚC ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj;

ZDÔRAZŇUJÚC, že ciele Európskej zelenej dohody spočívajúce v transformácii EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s klimaticky neutrálnym, zdrojovo efektívnym, čistým a obehovým hospodárstvom si vyžadujú opatrenia, ktoré posilňujú postavenie spotrebiteľov a podporujú ich v tom, aby zohrávali aktívnu úlohu v zelenej transformácii;

PRIPOMÍNAJÚC, že pandémie COVID-19 okrem toho, že má bezprecedentné účinky ako zdravotná kríza, významne ovplyvňuje aj mnohé oblasti života európskych spotrebiteľov;

PRIPOMÍNAJÚC opatrenia, ktoré prijala Komisia a členské štáty s cieľom zabezpečiť, aby európski spotrebiteľia naďalej mohli využívať výhody jednotného trhu a aby sa ich práva riadne presadzovali s cieľom povzbudiť ich, aby podporovali a stimulovali oživenie hospodárstva;

PRIPOMÍNAJÚC prudký nárast počtu podvodov, klamlivých marketingových techník a podvodov pri nakupovaní online, a to najmä počas pandémie COVID-19, a úzku a účinnú spoluprácu medzi Komisiou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva a justičnými orgánmi v boji proti takýmto nekalým obchodným praktikám;

PRIPOMÍNAJÚC iniciatívy, ktoré podnikla Komisia a členské štáty s cieľom zabezpečiť, aby boli práva spotrebiteľov chránené aj v odvetví cestovného ruchu počas jeho rozsiahleho narušenia spôsobeného pandemiou COVID-19¹⁰;

ZDÔRAZŇUJÚC potrebu horizontálneho prístupu k politike ochrany spotrebiteľa, ktorý by bol na základe ustanovení zmlúv týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa integrovaný s ostatnými politikami EÚ¹¹;

ZDÔRAZŇUJÚC, že súkromná spotreba predstavuje viac ako polovicu HDP EÚ;

⁹ 13852/20.

¹⁰ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/648 z 13. mája 2020 týkajúce sa poukazov ponúkaných pasažierom a cestujúcim ako alternatívnu náhradu za zrušené balíky cestovných služieb a dopravné služby v súvislosti s pandemiou COVID-19 (Ú. v. EÚ L 151, 14.5.2020).

¹¹ Konkrétne časť tri hlava XV Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ochrana spotrebiteľa).

1. VÍTA skutočnosť, že 13. novembra 2020 Komisia prijala oznámenie s názvom Nový program pre spotrebiteľov: posilnenie odolnosti spotrebiteľov v záujme udržateľnej obnovy (ďalej len „nový program pre spotrebiteľov“), ktoré predstavuje víziu spotrebiteľskej politiky EÚ od roku 2020 do roku 2025;
2. PODPORUJE prioritné oblasti a kľúčové akčné body zamerané na vymedzenie a stanovenie opatrení na dosiahnutie vysokej a účinnej úrovne ochrany spotrebiteľa a posilnenie postavenia spotrebiteľov EÚ pri zelenej a digitálnej transformácii;
3. VYZDVIHUJE ponaučenia z pandémie COVID-19 a význam zachovania vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa aj v čase krízy; ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité preskúmať účinnosť existujúcich mechanizmov a premietnuť tieto ponaučenia do ambiciózných a komplexných dlhodobých politík EÚ a členských štátov v oblasti ochrany spotrebiteľov s cieľom chrániť záujmy spotrebiteľov v budúcich krízach a zvýšiť ich odolnosť;
4. SÚHLASÍ s cieľom posúdiť dlhodobější vplyv pandémie COVID-19 na modely spotreby a mobility ľudí v EÚ ako základ pre budúce politické iniciatívy s cieľom zvýšiť odolnosť a pripravenosť EÚ na podobné hrozby v budúcnosti; VÍTA zámer Komisie využívať prognózovanie s cieľom lepšie predvídať a zmierňovať vplyv budúcich kríz na spotrebiteľov;
5. PODPORUJE holistický prístup k spotrebiteľskej politike, ktorý sa odráža v novom programe pre spotrebiteľov, pričom zdôrazňuje potrebu spolupráce a koordinácie medzi Komisiou a členskými štátmi, ktorá sa ukázala ako nevyhnutná pri zabezpečení ochrany spotrebiteľa; ZDÔRAZŇUJE potrebu začleniť záujmy spotrebiteľov do navrhovania a vykonávania sektorových politík; UZNÁVA význam behaviorálneho prístupu pri stanovovaní politických opatrení;
6. UZNÁVA výhody komplexných vnútroštátnych spotrebiteľských politík, ktoré fungujú v súčinnosti s novým programom pre spotrebiteľov a zároveň zachovávajú autonómiu vnútroštátnych rozhodnutí s cieľom prispieť k plne fungujúcemu jednotnému trhu; VYZÝVA Komisiu, aby takéto synergie podporovala;

7. VYZDVIHUJE politickú víziu posilnenia postavenia spotrebiteľov a ich angažovanosti v hospodárstve po pandémii tým, že sa stanú kľúčovými aktérmi udržateľnej obnovy, čím sa posilní konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ a jednotného trhu; ZDÔRAZŇUJE prínos spotrebiteľskej politiky k obnove, čím sa posilňuje vnútorné prepojenie medzi dôverou spotrebiteľov a hospodárskym rastom;
8. NABÁDA členské štáty, aby podporovali spotrebiteľov v tom, aby sa stali relevantnými aktérmi pri zelenej transformácii, podporovali udržateľnú výrobu a spotrebu, a to aj prostredníctvom prijímania inovačných riešení, ktoré prispievajú k posilneniu konkurencieschopnosti EÚ a jej postavenia ako globálneho lídra, ako aj prostredníctvom vzdelávania a informovania spotrebiteľov; ZDÔRAZŇUJE, že udržateľné výrobky by mali byť k dispozícii, cenovo dostupné a prístupné pre všetkých spotrebiteľov;
9. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné posilniť postavenie spotrebiteľov prostredníctvom cielených, jasných, harmonizovaných a spoľahlivých informácií o vplyve na životné prostredie, napríklad o uhlíkovej stope, a obehovom charaktere tovaru vrátane potravín a služieb tým, že sa uprednostní koncepcia informácií zrozumiteľných pre spotrebiteľov, pričom je potrebné sa vyhnúť pretlaku informácií a neprimeranému zaťaženiu podnikov; VÍTA zámer Komisie navrhnúť opatrenia na podporu udržateľnej spotreby zlepšením práva spotrebiteľov na presné a efektívne informácie a lepšie ich chrániť pred určitými praktikami, ako sú nepodložené tvrdenia o ekologickosti a environmentálne klamlivá reklama;
10. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné znížiť ekologickú stopu spotrebiteľov podporovaním dlhej životnosti výrobkov a ich trvácnosti, náležitej údržby, opraviteľnosti a recyklácie a zároveň predchádzať predčasnemu zastarávaniu, a to aj pokiaľ ide o softvér; VÍTA zámer Komisie riešiť tieto otázky v príslušných nadchádzajúcich legislatívnych návrhoch;
11. UZNÁVA úlohu spotrebiteľov v nových obchodných modeloch, ktoré by mohli optimalizovať efektívnosť a udržateľnosť tovarov a služieb, ako je spoločné využívanie, lízing alebo repasovanie tovarov, alebo ich poskytovať ako službu alebo z druhej ruky v súlade s cieľmi obehového hospodárstva; VÍTA zámer Komisie posilniť „právo na opravu“ s cieľom umožniť systematickejšie a jednoduchšie opravy tovaru aj po záručnej lehote, a to za rozumnú cenu aj v primeranej lehote pre spotrebiteľov;

12. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zabezpečiť spoľahlivé, bezpečné a spravodlivé digitálne prostredie pre spotrebiteľov prostredníctvom primeraných politík, nadčasových právnych predpisov, kapacít a nástrojov na presadzovanie práva, ktoré zohľadňujú výzvy spojené s digitálnou érou, umožňujú inovácie s cieľom poskytovať ekologický a bezpečnejší tovar a služby a zabezpečujú rovnocennú úroveň ochrany spotrebiteľa online aj offline;
13. PODPORUJE zámer Komisie zrevidovať smernicu o všeobecnej bezpečnosti výrobkov¹² s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky pre bezpečnosť online a offline výrobkov zlepšením systémov stiahnutia z obehu, presadzovania a výsledovateľnosti, aby sa zaistila bezpečnosť všetkých výrobkov uvádzaných na jednotný trh;
14. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť vytvorenia jasného rámca funkčnej a právnej zodpovednosti pre online platformy vrátane prijatia vhodných opatrení s cieľom účinne riešiť podvodné, nespravodlivé a zavádzajúce obchodné praktiky a predaj nevyhovujúcich a nebezpečných tovarov a služieb prostredníctvom online platforiem; VÍTA a NABÁDA v tejto súvislosti na pravidelný dialóg medzi Komisiou a týmito platformami;
15. ZDÔRAZŇUJE potrebu konzistentnosti a jasnej interakcie medzi právom EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa a právom EÚ v oblasti digitálnych trhov, predovšetkým so zreteľom na navrhovaný akt o digitálnych službách¹³ a akt o digitálnych trhoch¹⁴, s cieľom zaviesť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, pokiaľ ide o práva spotrebiteľov, prístup k tovarom a službám vrátane cezhraničného prístupu, transparentnosť, zodpovednosť a bezpečné digitálne prostredie, a objasniť a posilniť zodpovednosť online sprostredkovateľov, najmä online platforiem;

¹² Smernica 2001/95.

¹³ 14124/20 + ADD 1 – 3 + REV 1.

¹⁴ 14172/20 + ADD 1 – 4.

16. NABÁDA na revíziu usmernení o vykonávaní a uplatňovaní smernice o nekalých obchodných praktikách¹⁵ a smernice o právach spotrebiteľov¹⁶ s cieľom objasniť ich uplatňovanie na nové obchodné praktiky, najmä v digitálnom hospodárstve a sociálnych médiách; VÍTA zámer Komisie zaviesť súbor inovačných elektronických nástrojov, ktorý by mal podporovať príslušné orgány, ako sú vnútroštátne orgány a spotrebiteľské organizácie, pri odhaľovaní nezákonných obchodných praktík na internete;
17. DÔRAZNE PODPORUJE prístup Komisie k riešeniu osobitných potrieb spotrebiteľov s prihliadnutím na zraniteľnosť spotrebiteľov s cieľom zabezpečiť, aby sa na nikoho nezabudlo; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné podporovať inkluzívne osvetové kampane a miestne poradenstvo s cieľom posilniť ochranu spotrebiteľov online aj offline; PODČIARKUJE, že je dôležité podporovať poradenské služby v oblasti dlhov a preventívne finančné poradenstvo, ako aj zväziť mechanizmy odpustenia dlhov;
18. ZDÔRAZŇUJE, že dynamická a rýchla transformácia retailových finančných služieb, vďaka ktorej majú spotrebiteľia k dispozícii nové digitálne kanály a produkty, si vyžaduje legislatívne a behaviorálne prístupy na ochranu záujmov spotrebiteľov; ZDÔRAZŇUJE potrebu posilniť ochranu zraniteľných spotrebiteľov, ktorí potrebujú úvery na nákup základných tovarov a služieb, ako sú zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a služby;
19. PODPORUJE zámer Komisie zrevidovať smernicu o spotrebiteľských úveroch¹⁷ a smernicu o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku¹⁸, najmä s cieľom posilniť ochranu spotrebiteľa zavedením osobitných opatrení na predchádzanie dezinformovaniu spotrebiteľov, ich nadmernému zadlženiu a sociálnemu vylúčeniu, napríklad objasnením požiadaviek na úverovú bonitu; NABÁDA Komisiu, aby preskúmala, ako chrániť spotrebiteľov pred nadmerným zadlžením sa pri využívaní určitých druhov úverov; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby spotrebiteľia dostávali jasné, potrebné a primerané informácie pred uzavretím zmluvy, aby mohli prijímať informované rozhodnutia, pričom sa treba vyhnúť pretlaku informácií;

¹⁵ Smernica 2005/29.

¹⁶ Smernica 2011/83.

¹⁷ Smernica 2008/48.

¹⁸ Smernica 2002/65.

20. ZDÔRAZŇUJE, že spolu s vnútroštátnymi orgánmi má občianska spoločnosť, najmä spotrebiteľské organizácie a zástupcovia podnikov, významnú úlohu pri formovaní politiky ochrany spotrebiteľa s cieľom dosiahnuť vzájomne prospešný vzťah, najmä v súvislosti so zelenou transformáciou a digitálnou transformáciou, a zabezpečiť širšiu účasť na formulovaní a vykonávaní ochrany spotrebiteľa na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni; ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné v plnej miere využívať potenciál spotrebiteľských organizácií s cieľom lepšie chrániť kolektívne záujmy spotrebiteľov a bojovať proti rozšíreným rizikám poškodzovania spotrebiteľov;
21. VYZDVIHUJE význam účinného režimu spolupráce pri presadzovaní práva a vhodných mechanizmov nápravy s cieľom umožniť spotrebiteľom vykonávať transakcie na jednotnom trhu, a to aj cezhranične, bez prekážok a s dôverou;
22. POŽADUJE aktívne zapojenie sa do siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa¹⁹, účinné mechanizmy alternatívneho riešenia sporov vrátane platformy na riešenie sporov online a nepretržitú podporu siete európskych spotrebiteľských centier;
23. VYZÝVA na dôsledné a účinné presadzovanie pravidiel EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa s cieľom zabezpečiť dôveru spotrebiteľov prostredníctvom boja proti rôznym diskriminačným praktikám, ktoré spotrebiteľom obmedzujú výber a prístup k tovaru a službám;
24. VYZÝVA na riadne vykonávanie nedávno prijatých pravidiel EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, ako sú smernica o predaji tovaru²⁰, smernica o zmluvách o dodávaní digitálneho obsahu a služieb²¹, smernica o lepšom presadzovaní a modernizácii predpisov Únie²² a smernica o žalobách v zastúpení²³, ktoré prispejú k riadnemu fungovaniu jednotného trhu;
25. VYZÝVA na rozvoj účinnej spolupráce s tretími krajinami s cieľom zaistiť bezpečné uvádzanie výrobkov na jednotný trh a zabezpečiť spotrebiteľom prístup k bezpečným výrobkom predávaným online a offline;

¹⁹ Zriadený podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394.

²⁰ Smernica 2019/771.

²¹ Smernica 2019/770.

²² Smernica 2019/2161.

²³ Smernica 2020/1828.

26. VYZÝVA Komisiu, aby predložila konkrétne návrhy týkajúce sa umelej inteligencie, ktoré budú vychádzať z primeraného prístupu založeného na riziku a ktorými sa zaručí vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa, s cieľom zabezpečiť transparentnosť, zodpovednosť, zrozumiteľnosť, overiteľnosť aj bezpečnosť; POŽADUJE mechanizmy na zabezpečenie účinného presadzovania zo strany príslušných orgánov, ako aj náležité opatrenia na bezpečné, dôveryhodné a etické používanie algoritmových systémov, pričom sa zohľadnia vnútroštátne stratégie; PODPORUJE zameranie Komisie na ochranu základných práv, ako je nediskriminácia, v tomto konkrétnom kontexte;
27. VYZÝVA na rozsiahlu a efektívnu spoluprácu vnútroštátnych orgánov a všetkých zainteresovaných strán v oblasti spotrebiteľskej politiky vrátane občianskej spoločnosti a medzi vnútroštátnymi a európskymi spotrebiteľskými organizáciami a Komisiou; POTVRDZUJE zásadnú úlohu spotrebiteľských organizácií a ich základné úlohy v oblasti poradenstva, podpory a presadzovania osobitných potrieb spotrebiteľov a obhajoby ich záujmov, a to aj prostredníctvom procesu normalizácie, s cieľom dosiahnuť vyváženejšie sociálne trhové hospodárstvo;
28. PODPORUJE zámer Komisie vytvoriť nový systém správy na riadenie vykonávania nového programu pre spotrebiteľov zapojením členských štátov a všetkých ostatných príslušných zainteresovaných strán do ročného cyklu; VÍTA vytvorenie novej poradnej skupiny pre spotrebiteľskú politiku, ktorá združuje občiansku spoločnosť vrátane spotrebiteľských organizácií, priemyslu a akademickej obce; SO ZÁUJMOM OČAKÁVA novú hodnotiacu tabuľku spotrebiteľských podmienok na rok 2021, ktorá zabezpečí lepšie riadenie nového programu pre spotrebiteľov;
29. UZNÁVA potrebu vyčleniť potrebné zdroje na vykonávanie nového programu pre spotrebiteľov a vnútroštátnych spotrebiteľských politík, najmä prostredníctvom Programu pre jednotný trh na roky 2021 – 2027 a konkrétne jeho spotrebiteľského cieľa;
30. VYZÝVA všetky strany, aby účinne spolupracovali s cieľom zabezpečiť rýchle vykonávanie a účinné monitorovanie nového programu pre spotrebiteľov a aby v prípade potreby pravidelne zvažovali, ako ho prispôbiť novým okolnostiam a potrebám.